

Zdravotní způsobilost zaměstnance a odstoupení od pracovní smlouvy

PhDr. Mgr. Monika Puškinová, Ph.D.

Modelová situace

Základní škola a mateřská škola, Brod, příspěvková organizace dlouho hledala nového školníka a nyní chce s potenciálním novým školníkem co nejrychleji uzavřít pracovní smlouvu. S tím souvisí, že ředitel plánuje vyslat nového školníka na vstupní lékařskou prohlídku až po uzavření pracovní smlouvy. Plán ředitele je následující:

- 29. 7. 2024 uzavřít pracovní smlouvu,
- 1. 8. 2024 vyslat nového školníka na vstupní lékařskou prohlídku,
- 26. 8. 2024 začne nový školník konat práci (protože bude sjednán den nástupu do práce 26. 8. 2024).

Ředitel školy se však chce současně „pojistit“ pro případ, že by výsledkem vstupní lékařské prohlídky bylo zjištění, že zaměstnanec není zdravotně způsobilý konat práci. Proto hledá cestu k případnému odstoupení od uzavřené pracovní smlouvy.

„Načasování“ vstupní lékařské prohlídky

Ředitel školy správně „čte“ zákoník práce a zákon č. 373/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Správně zjistil, zaměstnavatel již není povinen zajistit, aby se fyzická osoba **před uzavřením pracovní smlouvy** podrobila vstupní lékařské prohlídce.

Vycházel z následujících právních předpisů:

- § 32 zákoníku práce: *Zaměstnavatel je povinen **před vznikem pracovního poměru** zajistit, aby se fyzická osoba podrobila vstupní lékařské prohlídce.*
- § 59 odst. 1 písm. b) bodu 1 zákona č. 373/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů: *Zaměstnavatel vstupní lékařskou prohlídku zajistí **vždy před vznikem pracovního poměru.***

Odstoupení od smlouvy

Podle § 2001 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, platí, že je možné od smlouvy odstoupit, ujedná-li si to strany, nebo stanoví-li tak zákon.

Důvod odstoupení od pracovní smlouvy ještě před vznikem pracovního poměru zákoník práce nestanoví.

Pokud by se chtěl zaměstnavatel „pojistit“ a zajistit si případné odstoupení od pracovní smlouvy, musel by se se zaměstnancem v pracovní smlouvě výslovně dohodnout na možném odstoupení od smlouvy před vznikem pracovního poměru.

Doporučení

1. **Včasné vyslání na vstupní lékařskou prohlídku:** Pokud má zaměstnavatel „dostatek času“, je vhodné vyslat uchazeče o zaměstnání na vstupní lékařskou prohlídku a získat posudek, který je výsledkem vstupní lékařské prohlídky, před uzavřením pracovní smlouvy.
2. **Odstoupení od pracovní smlouvy:** Pokud zaměstnavatel nemá „dostatek času“ a současně si chce vytvořit podmínky pro případné odstoupení od pracovní smlouvy před vznikem pracovního poměru, musí s tím druhá smluvní strana (zaměstnanec) souhlasit.
3. **Odstoupení od pracovní smlouvy:** Zaměstnanec a zaměstnavatel mohou v pracovní smlouvě dohodnout odstoupení od pracovní smlouvy před vznikem pracovního poměru, a to z důvodu, že zaměstnanec bude při vstupní lékařské prohlídce shledán pro výkon sjednané práce zdravotně nezpůsobilým.